

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

-- กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลังมีความสำคัญในการจัดเก็บภาษีอากรเป็นรายได้ที่รัฐบาลนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ โดยภาษีอากรที่กรมสรรพากรจัดเก็บตามบทบัญญัติประมวลรัษฎากรที่สำคัญ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ เป็นต้น

ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นมา กรมสรรพากรมีการปรับโครงสร้างและปฏิรูปการบริหาร เพื่อการบริหารจัดเก็บภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพ โดยนำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งนับเป็นการสร้างฐานภาษีที่มั่นคงในระยะยาว โดยการสร้างทรัพยากรทางข้อมูล และการให้เจ้าหน้าที่ได้ทำการสำรวจติดตามสภาพโดยทั่วไปของธุรกิจและประมวลข้อมูลภายในและภายนอก เปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงของสถานประกอบการในปัจจุบันว่า ได้มีการยื่นเสียภาษีใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงหรือไม่ รวมทั้งการติดตามเพื่อค้นหาผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบภาษีอากรให้เข้าสู่ระบบภาษีอากร ทำให้สามารถติดตามจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในอัตรากำลังที่มีอยู่จำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เสียภาษี ซึ่งเป็นการเริ่มต้นแนวนโยบายการจัดเก็บภาษีที่อยู่บนฐานข้อเท็จจริง และมุ่งเน้นจัดเก็บภาษีในเชิงรุก โดยกลยุทธ์ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีที่สำคัญได้แก่ การนำระบบการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการมาใช้ในการบริหารให้มีการให้บริการที่ดี เพื่อให้ผู้เสียภาษีสมัครใจเสียภาษี เป็นผลให้กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีประจำปีงบประมาณ 2546 ได้เกินเป้าหมาย คือจัดเก็บได้รวมทั้งสิ้น 627,506 ล้านบาท สูงกว่าปี 2545 ถึง 83,225 ล้านบาท หรือร้อยละ 15.29 และสูงกว่าประมาณการประมาณ 89,506 ล้านบาท หรือร้อยละ 16.64 ผลการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรในช่วงที่ผ่านมาเก็บได้สูงเพิ่มขึ้นและสูงกว่าประมาณการ โดยตลอดและหากเทียบผลการจัดเก็บเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (GDP) จะพบว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมาที่มีอัตราเพิ่มขึ้น โดยตลอด โดยจำนวนรายผู้เสียภาษีในปี 2546 มีผู้เสียภาษีเข้าสู่ระบบเพิ่มมากขึ้นทั้งภาษีเงินได้ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย และภาษีมูลค่าเพิ่ม การปฏิบัติการสำรวจแหล่งภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปฏิบัติงานในระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการ

ให้สามารถดำเนินการตามนโยบายของกรมสรรพากรในอันที่จะได้ทราบถึงสภาพท้องที่และภาวะเศรษฐกิจ และสนับสนุนการทำงานของทีมกำกับดูแล¹

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่ในการสำรวจแหล่งภาษีอากรในท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เจ้าหน้าที่พบในงานสำรวจแหล่งภาษีอากรและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้การสำรวจแหล่งภาษีอากรในระบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีทำได้ถูกต้อง ตามนโยบายของกรมสรรพากร โดยศึกษากรณีสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบการสำรวจ จำนวน 12 สาขาประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันกำแพง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันทราย สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงดาว สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ฮาด สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเวียงแหง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาคอยสะเก็ด สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแมริม สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพร้าว สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาฝาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาไชยปราการ และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ฮอน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อทราบปัญหาของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการสำรวจแหล่งภาษีอากรตามระบบการทำงานแบบกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการ ในท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2

1.3 ขอบเขต และวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่สรรพากรในการสำรวจแหล่งภาษีอากรของ สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา จำนวน 12 แห่ง โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

¹ ข้อมูลปี 2546. รายงานผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีงบประมาณ 2546 (ตุลาคม 2545-กันยายน 2546).

1. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของการดำเนินการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจแหล่งภาษีอากร
2. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการสำรวจแหล่งภาษีอากร ได้แก่ เป้าหมายการสำรวจ การกำหนดทีมสำรวจ การควบคุม ตลอดจนการรายงานผลการปฏิบัติงาน
3. ศึกษาปัญหาของเจ้าหน้าที่ในกำรออกสำรวจแหล่งภาษีอากร

1.3.2 ขอบเขตประชากร

ประชากร ประกอบด้วยกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในการสำรวจแหล่งภาษีอากร ในท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ทั้งหมด ตามท้องที่และจำนวนดังนี้

1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันกำแพง	จำนวน 4 คน
2. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันทราย	จำนวน 3 คน
3. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขามแม่แตง	จำนวน 3 คน
4. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงดาว	จำนวน 2 คน
5. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขามแม่อาย	จำนวน 2 คน
6. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเวียงแหง	จำนวน 2 คน
7. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอยสะเก็ด	จำนวน 2 คน
8. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขามเมริม	จำนวน 3 คน
9. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพร้าว	จำนวน 2 คน
10. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาฝาง	จำนวน 3 คน
11. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาไชยปราการ	จำนวน 2 คน
12. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขามแม่อน	จำนวน 2 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 30 คน

1.3.3 วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องนี้ จะเก็บข้อมูลปัญหาต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ที่พบในการปฏิบัติงานสำรวจสถานประกอบการ เพื่อนำไปวิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของการสำรวจแหล่งภาษีอากร ดังนี้

- **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** สํารวจโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มเจ้าหน้าที่ทีม สํารวจสถานประกอบการและผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 30 คน จากสำนักงานพื้นที่สาขา จำนวน 12 แห่ง โดยเป็นการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการสํารวจสถานประกอบการทุกคน

- **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)**

ศึกษาค้นคว้าจากประมวลรัษฎากร เอกสารวิชาการของกรมสรรพากร และข้อมูล อื่นๆ ได้แก่ หนังสือ ตำราทางวิชาการและวารสาร โดยการเก็บข้อมูลรายงานสถิติการออกสํารวจ แหล่งภาษีอากร ในเขตสรรพากรพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยนำเสนอ ในรูปตารางเป็นร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต

1.4 นิยามศัพท์

ปัญหา หมายถึง อุปสรรค สิ่งทีก่อให้เกิดความขัดข้องไม่สะดวก ซึ่งนำไปสู่ความ ไม่สำเร็จหรือการทำการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

การสํารวจ หมายถึง การติดตามสภาพ โดยทั่วไปในเวลาทำการของธุรกิจและประมวล ข้อมูลภายในและภายนอก เปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงของสถานประกอบการในปัจจุบัน ว่าได้มีการยื่นเสียภาษีใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงหรือไม่ เพื่อส่งข้อมูลดังกล่าวให้กับทีมกำกับดูแล พิเศษ รวมทั้งการติดตามเพื่อค้นหาผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบให้เข้าสู่ระบบภาษีอากร

แหล่งภาษีอากร หมายถึง สถานประกอบการทั้งรายเป้าหมายที่อยู่ในระบบและอยู่น ออกระบบในพื้นที่เป้าหมาย และนิติบุคคลตั้งใหม่

สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 หมายถึง หน่วยจัดเก็บระดับจังหวัดในภาคเหนือตอนบน อยู่ในการควบคุมและบริหารจัดการเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย 12 สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ดังนี้ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันกำแพง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาสันทราย สำนักงาน สรรพากรพื้นที่สาขาแม่แตง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเชียงดาว สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สาขาแม่ฮาย สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาเวียงแหง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาดอยสะเก็ด สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแมริม สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาพร้าว สำนักงานสรรพากร พื้นที่สาขาฝาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาไชยปราการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาแม่ฮอน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบการปฏิบัติในการสำรวจแหล่งก๊าซอากรในท้องที่สรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2
2. ทราบปัญหาจากการสำรวจแหล่งก๊าซอากร ของเจ้าหน้าที่ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 และสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารการสำรวจแหล่งก๊าซอากรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved